

Zadnje vesti

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Carter je razkril, da je dobil osebno sporočilo sovjetskega vodnika Leonida I. Brežnjeva ter da pričakuje, da se bodo odnosi ZDA z ZSSR razvijali normalno in da bo dosežen sporazum o omejitvi strateškega orožja verjetno še pred letošnjim oktobrom, ko poteče sedanji.

BOSTON, Mass. — Obalna straža je prišla v soboto sovjetsko ribiško ladja Taras Sevcenko, ko je lovila v obalnih vodah ZDA ribe preko in mimo dovoljenja, ki ga je imela. Ladjo so prišli in jo usmerili proti Bostonu, kamor bo priplula danes, po odločitvi Bele hiše. Od raztegnitve obalnih voda je bilo ugotovljenih preko 50 kršitev novih določil od strani ribiških ladij Sovjetske zveze, pa so vse pustili na priporočilo državnega tajništva. Pretekli teden so ZDA posebej opozorile poslaneštvo ZSSR v Washingtonu, da takih kršitev ne bodo več trpele.

LONDON, Vel. Brit. — Zunanji minister David Owen se je včeraj podal v južno Afriko iskat možnosti za obnovo naprov za prehod vlade v Rodeziji iz rok bele manjšine v roke črne večine.

NEW YORK, N.Y. — Paul Warnke, ki vodi v imenu ZDA pogajanja o omejitvi jedrskega strateškega orožja z ZSSR, je dejal včeraj na programu CBS-TV "Face the Nation", da bi neuspeh pogajanj z ZSSR vodil nujno v novo oboroževalno tekmo. Zadnje razgovore v Moskvi on ne smatra za neuspeh, ZDA so stavile svoje predloge in ZSSR je na vrsti, da stavi svoje.

RIM, It. — Kristjani so obhajali včeraj Veliko noč po vsem svetu po starih običajih v skladu s svojimi veroizpovedmi. V Rimu je papež Pavel VI. blagoslovil na Petrovem trgu kakih 200.000 zbranih ljudi ter jim voščil veselo Veliko noč. "Življenje je lepo, če je novo," je dejal papež zbrani množici vernih.

MUENCHEN, ZRN. — V večjem južnem delu Zahodne Nemčije so imeli belo Veliko noč, ko je nepričakovano zapadel sneg. Ponekod na Bavarskem so ga imeli kar dosti in so ga gazili včeraj jutraj, ko so hoteli v cerkve.

MOSKVA, ZSSR. — Letos je pravoslavna Velika noč bila na isto nedeljo kot katoliška. Sovjetske oblasti so priprave predvajanje posebnih redkih zahodnih filmov v kinogledališčih za pozne nočne ure, da bi verne zadržale pred praznovanjem Velike noči. Tudi televizija je predvajala poseben, privlačen spored, ki bi naj pritegnil množico gledalcev.

PITTSBURGH, Pa. — Unija jeklarjev je sprejela novo triletno delovno pogodbo z zelo pičlo večino. Večje število krajevnih organizacij smatra, da so pridobitve preskromne. Urne plače bodo postopno povečane za 80 centov tekom cele dobe treh let, podaljšano je tudi določilo o prepovedi štrajka. Dovoljeni so le štrajki krajevnih organizacij zaradi njihovih krajevnih sporov.

Vremenski prerok

Pretežno sončno in toplo. Najvišja temperatura okoli 80 F (27 C).

JERUZALEM, Iz. — Delavska stranka je izbrala za svojega novega vodnika namesto Rabina obrambnega ministra Peresa. Če bo stranka pri volitvah 17. maja zmagala, bo Peres novi predsednik izraelske vlade.

KINSHASA, Zaire. — Francoska vojaška prevozna letala so pripeljala sem preteklo soboto kakih 1500 maroških vojakov z vso opremo, ki jim bo sledilo danes nova skupina. Maroški vojaki bodo pomagali uničiti vpadnike iz Angole, nekdanje katarske žandarje, ki jih po trditvah predsednika Mobutuja vodijo in podpirajo Kubanci, Portugalci in Rusi. Zaire je prekinil diplomatske odnose s Kubo in zaprosil Maroko in Egipt za vojaško pomoč. Maroška je delno že v Zairu, o egiptski pa se še pogajajo. LR Kitajska je obljubila Zairu večjo pomoč o orožju in opremi, ki sta menda že tudi na poti.

Margaret Thatcher v Pekingu priznala sovjetsko nevarnost

PEKING, LR Kit. — Predsednica konservativne stranke Velike Britanije Margaret Thatcher je bila sprejeta tu z vso pozornostjo. Podpredsednik vlade Li Hsien-nien ji je priredil drzavno slavnostno večerjo, med katero je povedal, da je bral njene pogoled o Sovjetski zvezi ter da se z njimi strinja.

Margaret Thatcher je v svojem nagovoru dejala, da bi bilo narobe zanemarjati dejstvo sovjetske sile. Ona upa na "primerne odnose s Sovjetsko zvezo iz dneva v dan", toda Zahodna Evropa mora biti pazljiva in skrbna ob "množičnem izgrajevanju sovjetske vojne moči ob svojih mejah".

Rezerve olja v ZDA preračunane na 30,9 bilijonov sodov

WASHINGTON, D.C. — Vsa sedaj znana nahajališča olja v ZDA imajo po računih strokovnjakov le še 30,9 bilijonov sodov olja, ki ga je mogoče izkoristiti.

Novi grobovi

Frank Novak

Umrli je 81 let stari Frank Novak s 1240 Addison Road, rojen v Knežaku v Sloveniji, 12 let lastnik Novak's Bar-a, mož Mary, roj. Stanisha, oči Mitzi Hegler, Jamesa Hegler Jr. Pogreb bo jutri ob 10. iz Zakrjškovega pogrebnege zavoda na pokopališče Sv. križa. Na mrtvaškem odru bo danes od 2. do 5. pop. in od 7. do 9. zvečer.

Marie R. Hlad

V Euclid General bolnišnici je umrla pretekli petek 63 let stara Marie R. Hlad z 19556 Lake Shore Blvd., samska hči pokojnih Johna in Johanne, roj. Meden, Hlad, ki sta živela na E. 64 St., sestra Ann Lukasko, Louise Hlad, Johna, Jean Macarol, Rudyja, Josephine Hlad (Chicago) in Vicki Pike. Pokojna je bila rojena v Clevelandu in je bila zaposlena pri Enamel Products Co. kot nadzornica 36 let vse do svoje upokojitve leta 1973. Bila je članica ADZ št. 4. Pogreb bo iz Železovega pogrebnege zavoda na E. 152 St. jutri, v torek, ob 10. dopoldne v cerkev Sv. križa, nato na Kalvarijo.

Jennie Lisac

Pretekli petek je umrla na svojem domu na 6508 Bonna Avenue 76 let stara Jennie Lisac, roj. Marovich, vdova po leta 1971 umrlem možu Georgeu, mati Mrs. Howard (Jennie) Dillinger, Helen Lisac, pok. Georgea in pok. Mary Babcheck, sestra Helen Bukovac. Pokojna je bila članica HBZ št. 47. Pogreb bo jutri, v torek iz Grdinovega pogrebnege zavoda na E. 62 St. v cerkev Filipa Nerija ob 10., nato na Kalvarijo.

Bonn potrди prodajo jedrske opreme Braziliji

Bonn, Zrn. — Kljub ugovoru ZDA je vlada Zvezne republike Nemčije potrdila pogodbo za dobavo jedrskih elektrarn in opreme za predelovanje jedrskega goriva Braziliji.

ZDA so v skrbah, da bi mogla Brazilija to odpreno in naprave uporabiti za gradnjo jedrskega razstreliva, četudi bodo vse te naprave po dogovoru pod nadzorom Mednarodne jedrske komisije na Dunaju.

Sovjetska in Kuba obljublja večjo podporo gverilcem

V zaključnem poročilu obiška Fidela Castra v Moskvi obljublja ZSSR in Kuba povečano pomoč levičarskim gverilskim skupinam.

MOSKVA, ZSSR. — V zaključnem poročilu štiridnevnega obiška kubanskega vodnika Fidela Castra v Moskvi, ko se je razgovarjal s sovjetskimi vodniki o komunističnem in revolucionarnem delovanju po vsem svetu, zlasti pa v Afriki, kjer se je preje mudil štiri tedne v raznih državah, je rečeno, da sta se Sovjetska zveza in Kuba zavezali za nadaljno podpiranje gverilskih skupin v raznih delih sveta. Zanimivo je, da se je mudil v Moskvi istočasno kot Fidel Castro tudi Yasir Arafat, vodnik Palestinske osvobodilne organizacije. Tass je o Arafatom razgovoru z Brežnjevim objavil posebno fotografijo.

Castro je v razgovorih s Sovjeti skušal vzporediti kubanske napore za širjenje komunizma s sovjetskimi, posebej še v Afriki, kjer je bil teden prej poleg njega na uradni poti tudi predsednik ZSSR Nikolaj Podgornij.

Zaključno poročilo pravi, da sta se Castro in Brežnjev odločili "storiti vse, kar je mogoče za pospeševanje sodelovanja mednarodnega komunističnega in narodno-osvobodilnega gibanja". To bi naj merilo na pojačanje kubanske - sovjetskega sodelovanja v Afriki.

Ko sta v poročilu oba komunistična vodnika obljubila "vso pomoč ljudstvom Azije, Afrike in Latinske Amerike v njihovem boju proti imperializmu", nista povedala, v čem bo ta pomoč obstojala.

Ta skupna izjava o povečani pomoči gverilskim skupinam je zanimiva zlasti ob glasnih sovjetskih protestih proti Carterjevemu podpiranju napora za človekove pravice, ki ga v Moskvi označujejo za "mešanje v notranje zadeve drugih držav".

Žrtvujemo se za svoj tisk, ohranjamo AMERIŠKO DOMOVINO!

NOVI INDIJSKI VODNIK POZIVA TRETJI SVET K LASTNEMU PRIZADEVANJU

Predsednik indijske vlade Morarji R. Desai je pozval države Tretjega sveta k večjemu lastnemu naporu za napredek in ne k pričakovanju "miloščine" in dobre volje drugih.

NEW DELHI, Ind. — Tu zaseda štiri dni vodstvo držav Tretjega sveta, iz 24 zastopnikov sestoji "koordinacijski urad" ob udeležbi kakih 20 držav, ki so poslale svoje "opazovalce". Na zasedanju so razpravljali o napredku, doseženem od zborovanja vodnikov držav Tretjega sveta lani v Colombu, glavnem mestu Sri Lanka (Cejlona), ter o izvajanju tam sprejetega programa. Koordinacijski urad zaseda v letih, ko ni zborovanja vodnikov držav, in so na njem države zastopane običajno po zunanjih ministrih.

Gostitelj zasedanja koordinacijskega urada je Indija, to vlogo je dobila in jo sprejela, ko je bila na vladi še Indira Gandhi, vneto zagovornica levičarskih stremiljenj Tretjega sveta. Novi predsednik indijske vlade konservativni Morarji R. Desai je svoje goste hotel okreniti v drugo, bolj častno smer. Opustil je vse napadanje zahodnega, industrijskega razvitega, "bogatega" sveta ter pozval revne, zaostale države Tretjega sveta, naj se ne zanašajo in potejujejo toliko za "miloščino" in "dobrotljivost" razvitih, bogatih držav, ampak naj raje same storijo najprej, kar morejo za izboljšanje lastnega položaja.

"Jaz trdno verujem, da mora biti samopomoč pred vsako drugo pomočjo. Celo ob gotovi pomoči iz neba mora človek najprej sam sebi pomagati!" je poudaril Desai v svojem nagovoru, ki je bil prav v tem popolnoma različen od govorov vodnikov držav Tretjega sveta v lanskem avgustu v Sri Lanka. Tam so skoraj vsi govorniki napadali ZDA in Izrael ter hvalili Vietnam in Kambodžo.

Novi indijski vodnik je smatral za potrebno ponovno opozoriti na "resnično nevrščeno"

in ne na tako, kot se jo drži, oni, ki ob svojem poudarjanju nevrščnosti zastopajo protizahodno stališče.

"Indija bo ostala nevrščena v resničnem smislu te besede. Pri tem bomo postopali in se vedli tako, da ne bomo ustvarili vtisa, da smo mi blok, kot so drugi," je razlagal Desai stališče Indije.

Prvotni cilj nevrščene države, ki so se začele vezati med seboj pred 20 leti, je bil hoditi po lastni poti med obema blokoma, zahodnim in vzhodnim, gledati, da mrzla vojna med njima ne bo vodila do resnične, krvave, pa istočasno delati za osvoboditev kolonialnih narodov in omejitve imperialističnih stremiljenj. Desai je v zvezi s temi cilji nevrščene dejal: "Imperializem in kolonializem sta, kot smo ju mi poznali, skoraj mrtva, ostalo pa je rasno zapostavljanje v raznih delih sveta. To predstavlja novo obliko neenakosti in je nadomestilo staro kolonialno gospodstvo! Zato je treba boj za resnično neodvisnost človekovega duha nadaljevati!"

Zasedanje "koordinacijskega urada" bo danes zaključeno. Med člani tega urada so države Alžirija, Angola, Bangladeš, Botswana, Čad, Kuba, Gvineja, Indonezija, Indija, Irak, Jamajca, Liberija, Niger, Nigerija, Peru, Sri Lanka, Sudan, Sirija, Tanzanija, Vietnam, Jugoslavija, Zaire in Zambija. Poleg zastopnikov naštetih držav se zasedanja Koordinacijskega odbora nevrščene držav udeležujejo tudi opazovalci 20 drugih držav in zastopnik Palestinskega osvobodilnega gibanja.

Morala FBI zadela

Agenti FBI trdijo, da je njihova morala "zadeta" zaradi obtožbe nadzornika Johna J. Kearneyja v New Yorku.

WASHINGTON, D.C. — Velika zvezna porota je pretekli teden sprejela obtožbo nadzornika FBI Johna J. Kearneyja, ki ga delajo odgovornega za pregledovanje pošte in prisluškovanja telefonskim razgovorom pripadnikov radikalnih skupin v letih 1970-1972.

Nadzornik je odgovoren in obtožen za to, kar so delali agenti FBI v naporu, da odkrijejo delovanje radikalnih političnih skupin in izsledijo one člane teh skupin, ki so bili na begu pred oblastmi zaradi svojih nezakonitih dejavnosti.

Agenti FBI (Federal Bureau of Investigation) tu in v New Yorku so izrazili svojo jezo, zaščudenje, prizadetost in tudi skrb nad sprejemom obtožbe proti nekemu članu FBI, prve tekom 53 let obstoja te ustanove, zaradi njegovega službenega postopanja, ki je veljalo dotlej kot sprejemljivo in zakonito.

AMERIŠKO DOMOVINO v vsako slovensko družino v ZDA in Kanadi!

Iz Clevelanda in okolice

Na ogled—

S preteklim ponedeljkom je uprava Amer. Domovine začela pošiljati večjemu številu rojakov in rojakinj na področju Velikega Clevelanda list za 14 dni brezplačno na ogled z vabilom, da postanejo njegovi naročniki. Če hočemo Ameriško Domovino v sedanjem obsegu in obliki ohraniti, ji moramo pridobiti nove naročnike, ko stari umirajo.

Spomladna veselica za starejše— Danes, na Veliki ponedeljek, vabi mestni župan R. J. Perk starejše prebivalce Velikega Clevelanda na ples in zabavo v Public Auditorium Cleveland Convention Centra v mestu. Začetek ob enih popoldne, konec ob štirih. Prost vstop za vse stare preko 60 let. Igral bo Dan Zola orkester, ki šteje 17 članov.

Tečaj slovenščine na CS University—

Na Cleveland State University je Modern Language Arts 210 tečaj, ki velja za 4 kreditne ure in je posebno priporočljiv onim z znanjem slovenščine. Na eni strani je smoter tečaja povečati in poglobiti znanje slovenščine, na drugi pa seznaniti tečajnike z zgodovino in kulturo Jugoslavije. Če bo dovolj prijavljenecv, bo mogoče tečaj nadaljevati in ga tudi vključiti v redna predavanja CSU. Tečaj slovenščine vodi Mrs. Milena L. Salehar. Za dodatne informacije kličite (216) 687-2290 in vprašajte za Carolyn Krusinski.

Pozdravi— Rojak Joe Sever pošilja svojim prijateljem pozdrave iz Las Vegasa.

Sheraton-Cleveland bodo obnovili—

Znani hotel Sheraton-Cleveland je bil na tem, da ga zaprejo, pa je dobil pretekli petek nove lastnike, ki so objavili, da bodo hotel temeljito prenovili in modernizirali. V obnovi bodo vložili 10 milijonov dolarjev.

Terminal Tower zaprt—

Pretekli teden so zaprli dohod na ploščad vrhu Terminal Tower, kamor so skozi leta hodili domačini in tujei ogledovat Cleveland in njegovo okolico. Vzrok naj bi bila težava glede varnosti uradov v nižjih nadstropjih visoke stavbe.

Lep slovenski velikonočni spored na radio WCSB—

Dr. Milan in ga. Barbara Pavlovčič, vodnika slovenskega radio programa na 89.3 FM na Cleveland State University — WCSB, sta podala včeraj od 12. do 1. pop. krasno slovensko in versko globoko obhajanje Velike noči. Za ta spored zaslužita polno priznanje in vso pohvalo. "Pesmi in melodije iz lepe Slovenije" so na WCSB od ponedeljka do četrta vsak večer od 6. do 7., v nedeljo pa od 12. do 1. popoldne.

Ciprski razgovori na Dunaju niso uspeli

DUNAJ, Avstr. — Razgovori med ciprskimi Grki in Turki, ki so se začeli koncem marca tu pod predsedstvom glavnega tajnika ZN Kurta Waldheima in se nadaljevali pretekli teden, niso rodili nobenega uspeha.

Obe strani sta predalec naražen in trenutno ne kažeta volje po kompromisu. Kljub temu je bilo dogovorjeno, da se bodo pogajanja nadaljevala kasneje v letošnjem letu.

JUŽNO-AFRIŠKA UNIJA SE PRIPRAVLJA NA OBRAMBO PRED ČRNO VEČINO

Južno-afriška unija se čuti vedno osamljenejša in občutljivejša za nevarnost, ki jo predstavljajo za njen sedanji notranji, družbeni, gospodarski in socialni red črne množice. Te imajo v Južni Afriki ogromno večino, saj živijo v mejah te okoli 18 milijonov črncev nampram okoli 4,2 milijona belcev. Pri tem imajo belci vso oblast, gospodarsko in politično, črna večina pa stvarno nobene. Ne sme v bela naselja razen po poslu, ne sme v hotele, restavracije, na igrišča, ki so namenjena beli manjšini prebivalstva. Vsako mešanje obeh ras je strogo prepovedano in tudi kaznivo. Oblast to prepoved zelo resno jemlje in gleda, da se jo vsi držijo.

Ko črna večina prebivalstva postaja nemirnejša in zahteva enakost, se je vladajoča bela manjšina odločila črno večino potisniti v "neodvisne" črnske države, katerih prvo Transkey so proglasili lani v oktobru. V naslednjih letih ji bodo sledile nove in

črnci bodo postali njihovi državljani ter prenehali biti državljani Južno-afriške unije. Črna prebivalstva, sedanja večina prebivalstva Južno-afriške unije, naj bi dobilo tem potom politične pravice, toda ne v Južno-afriški uniji, ampak v lastnih "neodvisnih" državah. Ker bo v teh državah malo možnosti za zaposlitev vsega prebivalstva, kajti v njih ni stvarno nobene industrije, — ta je na o. zemlji, ki bo ostalo del Južno-afriške unije, — bodo prebivalci teh črnskih "neodvisnih" držav hodili na delo v tujo državo, kjer seveda ne bodo imeli nobenih političnih pravic.

Črnci v Južno-afriški uniji se taki rešitvi vprašanja svojih političnih pravic upirajo, jo zavračajo in uživajo pri tem polno podporo vse ostale črne Afrike. Na prizadevanje držav črne Afrike ni bila priznana država Transkey za neodvisno od nikogar razen Južno-afriške unije, četudi je po ozemlju, številu prebival-

stva in kulturnem razvoju pred precejšnjim številom ostalih držav Afrike.

Črnci v Južno-afriški uniji zahtevajo polno enakost z belimi in seveda tudi vso oblast, ki pripada večini. Bela manjšina se ni pripravljena odreči svojim oblastim in svojim posebnim pravicam. Odločena jih je braniti z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Prav posebno trdni so v tem pogledu Buri, potomci priseljencev iz Nizozemske, ki so prišli v ta del Afrike pred več kot 300 leti, stvarno pred večjim delom prebivalstva v Južno-afriški uniji. Popustljivejši in bolj pripravljeni k popuščanju so potomci priseljencev iz Velike Britanije, ki so se naselili v Afriki pretežno v preteklem in sedanjem stoletju. Beli naseljenci so Južno Afriko spremenili v napredno, gospodarsko, kulturno in socialno razvito državo z vsemi značilnostmi modernega zahodnega življenja. Temu se

niso pripravljali odreči in prepričani so, da bodo vse svoje prednosti, udobje in dobro življenje sposobni tudi ohraniti.

Ko se pripravljajo na obrambo pred gverilsko vojno, ki jo neobhodno pričakujejo, so se odločili na eni strani belih zahodni svet podrobno poizčiti o svojem položaju, o svojih namerah, pa tudi o nevarnostih, ki pretijo Zahodu — po njihovi sodbi — če oni podležijo. Južna Afrika ima pomembna rudna ležišča in druga prirudna bogastva, še važnejša pa je njena lega, mimo nje namreč vodi pot iz Atlantika v Indijski ocean in obratno.

Sedanja vlada Južno-afriške unije, na katere čelu je John Vorster, je izjavila, da položaj belega človeka v tej državi ni in ne bo vprašanje kakih pogajanj, zato je vlada tudi začela s pripravami izdelave "totalne strategije" za obrambo pred pritiski za uvedbo vlade črne večine.

6117 St. Clair Ave. - 431-0628 - Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Wed., Sat., Sun., holidays, 1st two weeks in July

NABOCNINA:

Združene države:

\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece

Kanada in dežele izven Združenih držav:

\$30.00 na leto; \$15.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$10.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$30.00 per year; \$15.00 for 6 months; \$8.50 for 3 months

Friday Edition \$10.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

No. 56 Monday, April 11, 1977

Sporazum o odprti meji

Osimski sporazum in njegova odobritev po obeh državah, Italiji in Jugoslaviji, je tako pomemben za Slovence in Slovenijo, da je potrebna njegova presoja za vseh strani in njegova ocena za slovenski narod in njegovo bodočnost. Predno se lotimo te obravnave, se nam zdi potrebno seznaniti naše čitatelje s stališči, ki ga je zavzela od tega sporazuma Zveza komunistov Slovenije, ki je za njegovo vsebino tudi edina odgovorna.

Znani slovenski komunist, bivši predsednik zvezne vlade v Beogradu Mitja Ribičič je o "osimskih dokumentih" objavil naslednjo politično oceno v beograjski "Medjunarodni politiki", ki jo je ponatisnilo ljubljansko "Delo" 19. marca 1977 pod gornjim naslovom.

I.

Nedvomno je na začetku leta 1977 evropska in svetovna javnost posvetila veliko pozornost uspešnemu zaključku skoraj tri leta trajajočih pogajanj med jugoslovansko in italijansko vlado, ko so bili v obeh parlamentih potrjeni Osimski dokumenti. Trideset let po drugi svetovni vojni so bili tako končno javno razpleteni pomembni, lahko bi rekli strateški problemi — začrtana meja od tržaškega zaliva do tromeje z Avstrijo in izredno napredno in pozitivno razrešeni tudi vsi ostali politični, gospodarski, narodnostni, socialni in ekološki problemi, značilni za meje, ki ločujejo narodnostno mešana ozemlja in prebivalstvo, živeče na obmejnem področju dveh dežel z različnim družbeno-političnim sistemom. Na videz nerazrešljiv gordijski vozal tako imenovanega tržaškega vprašanja je Osimski presek ter odprl novo poglavje za odnose med jugoslovanskimi in italijanskimi narodom na jugu Evrope in na Balkanu.

Za površen vpogled v pestro in težko zgodovino političnih, narodnostnih, razrednih, socialnih in gospodarskih zapletov in sporov na tem strateškem obmejnem področju prepričljivo dokazuje pomembnost osimskega jugoslovansko-italijanskega sporazuma. Poudarjamo jugoslovansko-italijanskega, kajti gre za prvi sporazum, ki so ga uresničili resnično predstavniki jugoslovanskih narodov in italijanske republike suvereno in samostojno, v skladu z lastnimi interesi in potrebami, v želji, da bi odstranili negativno dediščino in ostanke preteklosti, da bi ustvarili temelje za novo sožitje med narodi, za plodno in ustvarjalno sodelovanje med sosednjima državama. Osimski sporazumi se torej razlikujejo od dosedanjih pogodb in provizoričnih rešitev, ki niso mogli odstraniti tega akutnega žarišča sporov in zapletov.

Tam londonski pakt iz leta 1915 je pomenil kupčevanje s slovenskim in hrvatskim narodnostnim ozemljem, rapalska pogodba je pomenila diktat, ki ga je musolinijevski fašizem izkoristil za uničevalno teroristično divjanje in narodnostni genocid Slovencev in Hrvatov v Slovenskem Primorju in Istri. Stara Jugoslavija ni mogla biti zaradi zapletenosti v težke notranje socialne, narodnostne, verske konflikte ter zaradi odvisnosti od politike vesele enakopravne partner v vseh teh pogajanjih in odločitvah.

Šele po drugi svetovni vojni, ko se je ves slovenski in hrvaški življenjski skupaj z italijanskimi antifašisti vključil v narodno-osvobodilni boj, šele po partizanski zmagi, in ko je tudi italijanski narod sam obračunal s fašizmom, so se začeli ustvarjati pogoji za nove odnose v tem delu Evrope. Kompromis v obliki Svobodnega tržaškega ozemlja, ki ga je Jugoslavija sprejela pred tridesetimi leti v interesu miru, ni mogel dati pozitivnih rezultatov. Z vojaško okupacijo STO je bil žalobno spora, ki je porajalo težke konflikte zlasti v času od 1943 do 1953. To pa je bil čas, ko je socialistična Jugoslavija, tudi sicer doživljala najtežje vojaške, politične in ekološke pritiske zaradi svoje blokofske neodvisnosti z obeh strani ideološko razcepjene in s hladno vojno zastrupljene takratne Evrope.

Pomemben korak naprej je nedvomno predstavljal londonski memorandum o soglasju, ki je 1954 prinesel novo razmejitve in tudi obojestransko zaščito narodnostnih manjšin v obliki posebnega statuta. Londonski sporazum je bil pomemben zato, ker je opravičil postopno odpravo meje. Nastajali so novi instituti obojestranskega sodelovanja, videmski sporazum o maloobmejnem blagovnem prometu, manjšinska vprašanja je reševal poseben mešani odbor. Na jugoslovansko-italijanski meji je nastalo nekaj novega, izredno važnega za razvoj odnosov v tem delu sveta. To je bil institut odprte meje. Psihološko-politično je bilo to izredno pomembno.

(Dalje sledi)

BESEDA IZ NARODA

Na koncert "Slovana"

CLEVELAND, O. — V nedeljo, 17. aprila 1977, priredi "Slovani" svoj običajni koncert v Slovenskem društvenem domu na Reher Avenue v Euclidu, Ohio.

Kljub temu, da je čas od zadnjega koncerta, ko smo praznovali 40-letnico, zelo kratek, in nas je držala še huda zima, ko je bilo težavno hoditi na pevske vaje, je zbor dobro pripravljen. Naučil se je lepo število izbranih skladb pod dobrim vodstvom priznanega pevovodje Johna Riglerja.

Vljudno vabimo občinstvo, da se koncerta udeleži kot v preteklosti. Po njem bo poskrbljeno za okusna okrepčila in osvežila ob znani prijazni postrežbi.

Pričetek programa bo ob štiri popoldne.

Za ples bo igral Markic-Zagar orkester.

Vstopnice so po \$2.50 in so na prodaj pri vseh pevcih "Slovana" in v klubovih prostorih SDD na Reher Ave. Na razpolago bodo na dan koncerta tudi pri vhodu v dvorano.

Samo za ples si nabavite vstopnice po koncertu.

Na veselo svidenje!

Joseph Trebec

Podprimo
za prizadevanja!

CLEVELAND, O. — Ze nekaj let dodeljuje TABOR SPB del dohodka od svojih družabnih prireditelj odbor za izgradnjo Zavetišča škofa Rožmana v Argentini. Tu in tam pa se morajo kdor vpraša, zakaj Tabor tako ravna, ali celo, zakaj ne započne akcije za podobno zavetišče v Združenih državah. Razlogov je več. Prvi je predvsem, da je zavetišče v Buenos Airesu doslej edini, vidni spomenik pokojnemu škofu, ki je z nami delil ne le strahote revolucije, temveč tudi težave begunstva. Drugi razlog je v tem, da je slovenska skupnost v Buenos Airesu najmočnejša od vseh, zato pa je med njo tudi najvišje število nekdanjih borcev in drugih beguncev, ki so na stara leta potrebni bratske pomoči.

Tretji razlog je v tem, da je valutna zamenjava tako ugodna, da en dolar v Argentini zaleže mnogo več kot v Ameriki. In slednjič, vprašanje zavetišča za ostarele v Združenih državah ni le vprašanje štirih sten in strehe: zakon za gradnjo in vzdrževanje teh domov je v Združenih državah tako strog in stroški za vse potrebno zdravniško in drugo oskrbo tako visoki, da bi jih naša organizacija ne zmogla.

Podpora odboru za gradnjo Zavetišča škofa Rožmana je seveda popolnoma v skladu z enim od glavnih namenov organizacije nekdanjih borcev, ki je — po najboljši moči pomagati invalidom, bolnim in ostarelim borcem. To pa velja še toliko bolj, ker Zavetišče škofa Rožmana nikakor ni namenjeno samo članom ali simpatizerjem TABORA, temveč vsem Slovincem brez razlike, pod enim pogojem, da so potrebni pomoči.

V tem duhu smo torej tudi letos pripravljeni, da bo naša prošnja in vabilo ponovno našlo na pozitiven odziv v naši javnosti, ter da se nam boste tudi to pot pridružili v soboto, 16. aprila, za nekaj prijetnih uric v Slovenskem domu na Holmes Avenue.

Naj nas vse skupaj, ob misli na ta prizadevanja in na usodo nekaterih naših bratov v tujini, spremila in vodi svetel, zgled slovenske domobranske matere, ki nam je kljub svojemu gotovo

ne prelagodnemu življenju, nakazala naravnost mecenstvo vsoto 200 dolarjev v prav te namene: za pomoč tistim našim soročcem, ki jih je življenje v tujini najbolj prizadelo.

Pripravljen bo vse kot ponavadi prijetna družba, dobra postrežba, poskočna glasba "Veselih Slovencev" in seveda tisto razpoloženje, ki nas vselej navdaja, kadar se svet po dolgih zimskih mesecih spet ogreje. Zato: prisrčno vabljeni in dobrodošli v soboto, 16. aprila, v Slovenskem domu na Holmes Avenue!

Odbor

TABOR SPB, Cleveland

Klub upokojencev
v Barbertonu sporoča

BARBERTON, O. — Klub ameriško-slovenskih upokojencev

Slovenska narodna manjšina v Italiji
v novih odnosih do SR Slovenije

TRST, It. — Ob uradnem obisku Slovenske skupnosti v Ljubljani 3. februarja 1977 se začel nova doba sodelovanja matične države z zamejstvom. Nihče ne zanika potrebe takih stikov, nedvomno pa so taki stiki, ko se je treba ozirati na državo, v kateri zamejci živijo, ker ta vedno gleda z neko skrbjo, do katere meje bo sodelovanje šlo, zelo kočljivi. Po drugi strani so stiki z današnjo slovensko vlado še bolj zapleteni, ker imamo na dlani slučaj enostranskega sistema in ideologijo, ki sega preko meje in seveda tudi v državo naših manjšin. Po naših grenkih izkušnjah, po svoji teoriji in naravi sami je stranaka, ki drži vso oblast v rokah v SRS vedno navajena gledati in delovati samo iz perspektive strankine koristi.

Ako vzamemo skrajni slučaj, da bi se manjšina v svojih odnosih z matično državo ideološko podala, bi nedvomno naša država na pripravljenost podpiranja manjšine s strani matične države. Druga skrajnost je bila, da manjšina ali vsaj večji del vztraja odločno na ideološki opozicijski liniji. Taka manjšina bi bila seveda matični stranki nevarna in je razumljivo, da režim v zadnji fazi želi izginotje take manjšine. Seveda je tudi resnica, da so momenti, ko so interesi stranke istovetni z interesi manjšine, četudi je ta ideološko na drugi strani.

Očitno je, da mora manjšina najti pravo pot neke med obema skrajnostima. Ne sme se podati ideološko, še posebej ne, kadar gre za važne zadeve. Ako bi to manjšina napravila, bi namreč del manjšine narodnostno odpadel, ker ni mogoče zahtevati od povprečnega člana manjšine, da se bori na dveh frontah, to je proti zatiranju s strani večinskega naroda in še proti matičnemu režimu in njegovim pripadnikom v sami manjšini.

Po drugi strani se tudi ne more zahtevati ostro napadanje domače diktature vedno in povsod, ker bi očitno takoj prenehal vsak stik z matičnim narodom. Nikdar se ne sme zgubiti z vidika, da režimi padajo, narod pa živi. Manjšini je tako taktiziranje dovoljeno, seveda v tem še ne sme iti tako daleč, da bi trpeli bistveno ideološki in moralni principi kot osnovne človekove pravice.

Tipičen primer, kjer je šla manjšina v svojem sodelovanju z matično državo predaleč, je pri nas na Koroškem. Izključno najprej Zvezo slovenskih organizacij — ZSO, ki je vedno istovetila usodo svojih pristašev z željami stranke. Pri Narod-

u Barbertonu, Ohio, sporoča, da se bo mesečna seja vršila prihodnji četrtek, 14. aprila, ob dveh popoldne. Seji bo predsedoval g. Louis.

Na tej važni seji se bo razpravljalo o pripravah za bližajoči se banket s plesom v soboto, 30. aprila, ob šestih zvečer. Vstopnina k tej prireditvi je \$5 za osebo. Vstopnice si lahko rezervirate pri Mrs. Jennie Nagel, telefonska številka 825-6227 ali pismeno na 245-24 St. N.W. Barberton, Ohio 44203.

Prvi podpredsednik našega Kluba in voditelj programa Vincent Lauter bo predstavil barbertonske gasilce, kateri bodo nazorno prikazali in pojasnili varnostne ukrepe proti požarom v domovih. Ta zadeva postaja zaradi številnih požarov vedno bolj važna in pereča.

Člani in članice našega kluba, pridite na našo sejo prihodnji četrtek, 14. aprila, in na naš banket v soboto, 30. aprila 1977.

Na veselo svidenje!

Jennie B. Nagel, tajnica

nem svetu koroških Slovencev — NSKS lahko opazimo, da so v letih 1945/48 delali težke napahe, ko so ali verjeli OF ali so bili pod tolikim njenim vplivom, da so odklonili aktivno sodelovanje z zavezniki. Našli so se sicer "izdajalci", ki so takoj po končani vojni sprejeli službe na Slovenskem radiu v Celovcu, na žalost pa se niso našli "izdajalci", ki bi se potrudili za slovenske ortografske in druge napise, za slovenski jezik v javnosti itd. Vse te stvari bi takrat z lahkoto dosegli, danes pa ne več.

Glasilo NSKS "Naš tednik", glavna žrtev v odnosih Koroške manjšine z matičnim režimom, se sedaj prodaja uradno v Ljubljani in so članki in vsebina tednika taki, da delajo čast vsakemu režimskemu časopisu. NSKS je sprejel kot NT istovetje Korošcev s partizani, ki so tudi na Koroškem igrali v glavnem samo politično vlogo, ne pa NOB. V tem duhu postavljajo namesto koroških slavim slovenskim močnem spomeniku partizanom. Nemškutarji in avstrijski šovinisti to sprtno izkoristijo in istovetijo vse slovenske Korošce s partizani. Tega ljudje ne marajo, toda javno povedati si ne upajo. Izberejo si lažjo pot, da stojijo ob strani tudi v narodni borbi.

Bili smo priče hrupne kampanje s strani SFR Jugoslavije, češ da bo štetje preprečila. Kot vemo, se je štetje vršilo in samo koroških Slovencev gre za sluzlaga, da štetje ni dalo otipljivega rezultata, ki bi ga lahko avstrijska vlada mogla izkoristiti. Namesto preprečenja štetja je Jugoslavija v dobo štetja postavila razdelitev 240 partizanskih odlikovanj slovenskim Korošcem; posebno posrečena gesta — vedno s strankine perspektive — je visoko odlikovanje dr. J. Tislerju. Te ljudi SR Slovenija istoveti z "napredno" linijo in jim seveda veže roke. Le kako je moralo biti pri duši dr. Tislerju in drugim, ker končno ti ljudje niso tako naivni, da ne bi vedeli, da so taka odlikovanja izkoriščena v propagandne in taktične svrhe.

Bistvo stikov slovenske narodne manjšine v Italiji s SR Slovenijo je vsebina pogovorov med SSK in SZDL zamejci in vsi drugi Slovenci bi o teh zadevah zvedeli radi kake podrobnosti, ker po 30 letih in več novega položaja, vlnodnostnih obiskov, govorov in banketov, ti ne morejo biti bistveni.

Na Tržaškem in Goriškem ima slovenska manjšina položaj, ki sicer še ni zadovoljiv, toda je vsaj zdržen. Videvamo dokaj slovenskih napisov, četudi ti ne

ostanejo vedno in povsod, slovenske šole, časopise, tiskarne, podjetja, posojilnice, banko, Slovenske domove itd. Manjka sicer še slovensčina v uradih, še najbolj pa manjka večjega števila zavednih Slovencev. 10.000 glasov, od tega tisoč in več italijanskih, ki jih je dobila SSK, ne predstavlja prave moči Slovencev. Volivci in zavedni Slovenci se dajo pridobiti v glavnem med onimi premnogimi tisoči, ki so na odkrit ali prikrit poziv KPS zapustili slovenske vrste in volili italijanske stranke. Kako te ljudi pridobiti za slovenstvo, bi moral biti najvažnejši del razgovora.

Intervencija matične države, na katero čakajo preko 30 let, je nujno potrebna v Beneški Sloveniji, Rezijski in Kanalski dolini, da se začne s skromnimi šolskimi začetki, da se odpravi zatiranje še tako skromnih pojavov slovenske kulture.

Z ozirom na razmere in ljudi ni pričakovati od zastopnikov SSK, da bi nastopili v obrambo evolucije demokratičnega procesa v Sloveniji, četudi bi to silno pomagalo tudi manjšini. Nedvomno pa je, da bi bila kak konstruktivna beseda v tem smislu nadvse potrebna in dobrodošla. Kdo ve, mogoče se bo le našel kdo v SSK, ki bo toliko veli, da bo videl malo preko lokalnih problemov; slovenski narod, katerega sinovi smo vsi, bi to brez dvoma pozdravil in zapisal v svojo zgodovino. Kako lepa prilika je bila 3. februarja, ko je predsednik SZDL Mitja Ribičič izrazil v svojem govoru željo, naj bi tudi katoliški predstavniki sodelovali v organih slovenske družbe; ga prijazno spomniti, da se bo tudi to zgodilo, še posebej, ako bi SRS pokazala kako spravno gesto, rečimo, v graditvi župnijske cerkve v Novi Gorici, v podelitvi nekaj denarja poškovanim cerkvam v Posočju, v mirnem prehodu slovensko-italijanske meje prizadetim. Če želijo še bolj temeljito popraviti odnose, bi lahko začeli s povračilom semenišč, obnovo procesov proti duhovščini itd.

Kot smo izrazili v začetku stiki manjšine z matično državo, vendar kot v življenju naroda in v njegovi usodi največji meri odloča narod, tako velja tudi za manjšino, je njena največja moč in zavlastne moči. Ako danes poudarjamo, da se stvari premikajo boljše. Večinski narod, če di še premnogokrat premalo, si in razume težave manjšine vendar bolj odprta za razvor in odločna volja manjšine danes neprimerno več možnosti uveljaviti svoje prave, kot je bilo to v žalostni leta 1922 in 1941.

Ivan Podloga

VESTI
IZ SLOVENIJE

Trden jez za cene

V prvi polovici leta lani so cene nekam zadrževale, v drugi pa so začele zopet rasti hitreje, z letošnjim letom pa skoraj divjati. Kako jih zaustaviti, je vprašanje, ki muči odgovorne. Cene industrijskih izdelkov so bile v Sloveniji v februarju za 3,5% višje kot v decembru, življenjski stroški pa so v istem času porasli za 6,3%. Glavni krivci so kmetijski pridelki, trdi "Delo", ki so porasli od decembra do februarja za preko 10%, povrtina se je dvignila celo kar za 52%.

Povišali so stanarine, dražje je časopise, povečana pristojbina za poslušanje radia in gledanje televizije...

V Sloveniji so umrli

22. marca
v Ločici: Angela Srebočan;
v Ljubljani: Marija Košar, Andrej Lavrič, Francka Rodež, roj. Milavec, Marija Južnič, roj. Pus, Ludvik Šostelj, Marija Uhan, roj. Zupančič, Ana Goljar, roj. Novak;
v Trbovljah: Adam Medved;
v Novem mestu: Etane Murn;
v Snežatnem: Alojz Tomažič;
v Novi vasi pri Zireh: Matevž Zakelj (Klobučarjev ata);
v Skofji Loki: Miran Ahčin;
v Srebrniku: Ivan Gubina;
v Sentvidu pri Lukovici: Franc Gostič;
v Gorenji vasi nad Skofjo Loko: Alenka Trček;
v Boldražu: Anton Mavretič.

23. marca

v Ljubljani: Anica Prelovšek, roj. Košak, dr. Mavricij, Rus,

zdravnik v pokoju, dr. Ivan Bizjak, Francka Rodež, Marija Južnič;
na Brezovici: Jernej Koznik;

na Bledu: Gvido Lešnjak;
v Idriji: Jožefa Lazar;
v Trstu: Franc Udovič;
v Nočičah pri Kamniku: Pol Zupan;

v Brezovici pri Zalcu: Emil Žintin.

24. marca
v Ljubljani: Dušan Drak, Angela Sosič, Anton Zupančič;

v Poljanah nad Skofjo Loko: Franc Stanonik;

v Slovenj Gradcu: Danilo B.

v Vojniku: Franc Veber;

v Trstu: Rudi Može;

v Radomljah: Friderik An.

25. marca

v Trbovljah: Helena Gradiš

roj. Brilej;

v Ljubljani: Janez Zarobec,

rija Kryzomowski, Zora O.

roj. Iskra, Danči Pestotnik,

Elizabeta Beltram, Duša

Drakster, Jože Polensek,

nez Zarobec;

v Radomljah: Friderik An.

na Vranskem: Ivana Mešič,

Juhart;

v Višnji gori: Marija Novlj,

v Trzinju: Franc Godnov st.,

v Zgornji Velki v Slovenji,

goricah: Klara Majcen,

Sterger;

v Orehovi: Amalija Krat,

roj. Razpotnik;

v Kanalu: Henrik-Frido Ina,

v Radečah: Ignac Plaznik;

v Polju: Mihaela Cimer,

roj. Krč.

Selskega župnika Velika noč

Na razpotju vrhu strmega hriba je obstal. Snel je klobuk, segel po ruti, in si otrl potno čelo. Njegovo oko se je ozrlo na revnega bogca, ki je visel na trhljem križu pod cvetočim drenom. Za trnovo krono mu je nekdo vtaknil belega teloha in zvončkov.

"Hvaljen ... na veke ...!"

Po leščevju in gabrih je šumel gorek veter. Na leškovih mladikah so pozvnanje mačice v rahli sapi, rumenkaski prah se je kadil iz njih in izginjal v svežem zraku. Krog in krog je cvetela vresa, zvončkali so zvončki, šopki trobentice so trobili pomladni pozdrav. Samotne čebele so nabirale med na cvetju. Tam na nasprotnem gorskem pobočju so se še belili kosi snega iz jarkov, kakor bi se pasla raztrese na čreda ovac.

Župnik se je pokrtil, odpel suknjo in užival slaj prvih pomladnih sap. V njegovem licu se je prebudila radost, iz oči se mu je zasvetilo kakor veselo jutro. Hitro se je okrenil in zavil po suhi stezi proti vasi. Čudovito lahka se mu je zdela noga; klanca ni občutil. Nad poljem je žvrgolel škrijanec, na levi v pritlikavem gabrovju je zaukal pastirec. V rjavem grmovju so se zasvetili trije beli kožuhi ovac.

Župnika je prevzela pomladna radost; vzravnal je hrbet, zamahnil s klobukom pastircu v pozdrav. S sivimi lasmi so se poigrali vetrovi. Pri podružnici je veselo zaklenkalo.

Tedaj se je pa župnik nenadoma ustavil — toda samo za trenutek. Poslej je šla njegova noga trudna, zamišljena preko razorane njive.

Klenka, je pomislil. In kaj dni je tega, ko sem šel tod in ni klenkalo; pastirec ni ukal, škrijanca ni bilo pod nebom in cvetje se ni gredo na soncu. Danes pa sem otročje vesel, da bi zavriskal kakor pastirec. Tedaj sem bil zamišljen in nisem vedel, ali nosim v srcu žalost ali sramoto, občudovanje ali veselje. Vse, vse to je bilo takrat v mojem srcu, ko sem se vračal od bolnikov, katerim sem nesel velikonočno jagnje v tolažbo in oporo.

Župnik se je ozrl na desno, kjer so na brdu visele lesene kočee s sivimi slamnatimi strehami. Njegove misli so šle skozi vegaste podboje v revno izbo. Pridite vsi, postojte in pogledajte!

V sobici ste. Razprostrite roke, da jo objamete in pritisnete z vso snažno revščino vred na prsi. Tam v kotičku je našlo prostor srce stare matere. Njenim revnim ležiščem visi bridka martra. Ni napisa pod njo in ne nad njo. Se tablico nad kronano glavo so razdeljali črvi. In vendar je po vsej steni razlit sijaj večnega napisa nad življenjem. Kralj! Kralj, ker se je odpevala, kralj, ker je bil lačen in je tisoče nasical, kralj, ker je tolažil, ko je bil zasramovan, kralj, ker ni ničesar vzel — vse pa dal — srčno kri do poslednje srage ...

In ob tej revni steni — dolga razpoka se širi od stropa do tal — ždi grobek pepela. Nobene moci — vse mišice so trhle, nobene lepote — življenje je izesalo život in zgubalo polt. Ali v tem pepelu se svetita dve žareči lučki. Srce je kanglica, do roba še napolnjena z netivom, in plamenčki gorijo v očeh — lučki sredi pepela. Nad temi očmi pa žari obsev izpod razpela. Kraljica! Kraljica, ker je bilo njeno življenje večna odpoved, kraljica, ker je bila lačna, je nasicala, kraljica, ker je tolažila, ko so hodili oholo mimo nje in zmajevali z glavami nad njo — siroto, kraljica, ker je bilo njeno srce vrelce, katerega ne posuši vročina življenja. Sezgala je vročino na zeleno trato krog studenca, posušilo se je drevje v bregu nad njim — studenček pa žubori ...

Postojte in pogledajte! Vnuček — življenje njenega življenja — je odšel skakljajoč iz izbe. Za njim je šlo oko stare matere. Ozrla se je skozi okno. Po dvorišču se vrti, staro kino lice kipi v radosti ... Vzklik — jok! Trn si je zadržal v boso nogo razposajeni vnuček. Zabolelo je bolj starko kakor njega. S suho roko seže po skorji belega kruha, ki ga je prinesla snaha ... Z velikim spoštovanjem ga je jedla, počasi — še te drobtine z odpovedjo! In sedaj! Na, Videk, vzemi — revček ...

Postojte in pogledajte!

Za mizo sedi sin — gospodar. Na žuljav roko naslanja glavo. Računa. Iz kota ga božata dva plamenčka starkinih oči. Natančno vidi njegov križev pot po rjavji grudi. Vse mu je dala. Življenje in za življenje sama sebe, da ji ni ostalo drugega kakor kotichek pod bridko martro in srce, polno ljubezni. In vendar je njegova pot takisto strma kakor njena. Niti enega klanca mu ni znižala, ne enega kamna mu ni izruvala, ob katerem bi se ne ranila tudi sinova noga.

Potpri, Janez!

Hudo je, mati; za vas ... Ni treba zame, sin! Ni treba! Kar bo ostalo — zadostuje. Vem, da mi hočeš dobro, vem. In če ni, potrpiamo!

Poglejte in postojte! — Pred selskim župnikom je pogledala izza drevja prva kočea v vasi. Kakor bi se prebudila.

O vredno je življenje odpovedi, ker imaš dolžnost in provico, da stopiš v tako izbo z Bogom v prsih. In če je tvoj križ težak, da bi se sklonil do zemlje, ob tem ležišču ga boš obšel in se zravnal. Če je v tvoji duši mrak, v teh očeh boš dobil luč, ki si sije samo še s križja; in če misliš, da je tvoje upanje leglo v grob, ob takim srcu bo zapraznolavo Velika noč ...

Iz krone, s katero je bilo ovito župnikovo srce, je poglajlo veselo cvetje pomladi, trnov ni več občutil. Domislil se je bridke ure kakor davne preteklosti, kakor povesti, katero je bral kot otrok s tiho grozo. Prišlo je nadenj sredi zime, zaječal je kakor gruda v plazovih in snegovih, tesneje se je stisnila trnova krona krog njegovega srca. Takrat je pobledelo njegovo lice, roke so prijele črni plašč na vzburkanih prsih — kakor Anton puščavnik, ki ga je pričaral čopič Domenika Morellija na platno. Takrat je bil preslab za odpoved. Kakor rže na vrtu pod oknom, zagrinjene z debelim snegom — je bolesto začel ...

In slišali so to ječanje nad ljudje. Zaigral jim je krog ustnic pomilovalen smeh, namrščili so obrvi in pomislili na greh, ki ga je v tem trenutku storil zapuščeni selski župnik.

Njih ustnice so slovkovale ostro obsodbo nad njim in nad njegovim grehom.

Slišal jih je župnik, pa njegove duše ni objela žalost. Govorili so tisti, ki niso nikdar pili iz keliha odpovedi. Njih hrepenenje je hodilo izvoženo široko cesto, njih misli se niso nikoli spotaknile ob kamen, njihova pot se ni vila po strmini proti Kalvariji. Zato so namrščili obrvi, ko je nekdo zaječal, zato so slovkovali ostre sodbje, ker niso razumeli ...

Selski župnik se je nasmejal, kakor bi s krone, s katero mu je bilo ovito srce, poglajlo rože na njegovo lice.

Niso razumeli ... In kakor niso razumeli bolečine, ne razumejo veselja. Zakaj njihov kelih ni grenak in ni sladak. Omedlena je pijača življenja, ognjena duša po okusi, pa jo izpljune, da ne bi mlačna kaluža oskrnila ognja v srcu.

Župnikovo oko je vnovič začelo veselo pesem zvonov. Izza hiš so se posvetili pisani jerbasi, kipec, pregrnjeni z rdečimi prti. Dekleta so hitela v cerkev.

Ko je župnik poblagoslovil, ko

KOLEDAR društvenih prireditev

APRIL

16. — Tabor DSPB priredi svoj pomladanski DRUŽABNI VEČER v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Igral bo orkester Veseli Slovenci.

24. — Mladi harmonikarji prirede koncert v avditoriju pri Sv. Vidu. Začetek ob 3.30 popoldne.

30. — ODBOR ZA POMOČ POSTAVITVE SLOVENSKEGA DOMA IN KAPELE V PARIZU priredi družabni večer z večerjo in plesom v dvorani pri Sv. Vidu. Pričetek ob pol osmih.

MAJ

1. — Mladi harmonikarji priredijo koncert pri Sv. Lovrenču v Newburgu.

1. — Pevski zbor Planina priredi koncert v Slovenskem narodnem domu na Maple Heights. Začetek ob 4. popoldne.

7. — Pevski zbor Korotan priredi koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue. Po koncertu igra orkester Veseli Slovenci za zabavo in ples.

8. — Slovenska šola Sv. Vida priredi materinsko proslavo v farnem avditoriju.

15. — Slovensko kulturno društvo Triglav, Milwaukee, Wis., priredi Materinsko proslavo v Triglavskem parku.

15. — Slovenska mladina v Clevelandu se bo spomnila vseh protikomunističnih žrtve revolucije in vetrinske tragedije s spominsko sv. mašo ob dveh popoldne v cerkvi sv. Vida.

22. — "Mladi harmonikarji" podajo koncert pri Sv. Lovrenču. Začetek ob 3.30 popoldne.

29. — Društvo SPB Cleveland obhaja Slovenski spominski dan za vse žrtve vojske in komunistične revolucije s sv. mašo ob 10.45 pri Lurški votlini na Chardon Road.

30. — Slovensko kulturno društvo, Milwaukee, Wis., priredi spominski dan z mašo ob 11. uri, komemoracijo in kosilom v Triglavskem parku.

JUNIJ

19. — Slovensko kulturno društvo Triglav, Milwaukee, Wis., priredi svoj piknik z mašo ob 11. uri, kosilom in pikniškim veseljem v Triglavskem parku.

23., 24., 25., 26. — Poletni karneval pri fari sv. Vida.

26. — Farni festival fare sv. Lovrenca v Newburgu.

je zadisalo kadilo, se je ozrl na množico, ki je klečala ob velikonočnih jagnjatih. Mladost na licih, svečani praznik na čelih in v očeh vera, v udih moč in sila.

Drobtino boljše kruha si je pritrvalo od ust to ljudstvo, da seže na dan Vstajenja k pogrnjeni mizi in z velikim spoštovanjem, polnim hvaležnosti, praznuje veliki dan.

Razknil se je oblak kadila, po cerkvi je zašumelo, po klanecu so odhiteli pisani jerbasi, se razkropili po brdih in se skrili za ovinki.

Župniku so cvetele na licih rože radosti, njegova roka se je dvigala, blagoslavljajoč to ljudstvo.

V mraku je zavihralo bandero, zasvetile so se lučke. Velikonočni spev je začel preko njiv in travnikov. V sredi sprevoča pe šepetal župnik vdano molitev vstalemu Zveličarju pred skrcnim tron:

Ne zapusti jih, sirot, Predobri! Dežuj blagoslov z neba na moje revno delo! Če bom ob koncu življenja spoznal, da sem le za peč dvignil težko skalo, bom vesel zatisnil oči in rekel: Delo sem dokončal, aleluja ...

Franc Saleški Finžgar

TOŽBA ZA MILIJARDE DOLARJEV

Westinghouse Electric, druga največja graditeljica atomskih elektrarn na svetu, je začela v škrpice. Družba se je hkrati z dobavo 27 atomskih reaktorjev obvezala dobaviti elektrarnam do 1. 1995 sedemdeset milijonov funtov urana po povprečni ceni 9,5 dolarjev za funt. To je bila do začetka 1. 1974, ko se je dobil uran še po 5 do 8 dolarjev za funt, dobra cena. Po štirikratnem podraženju olja so pa po vsem svetu pospešili gradnjo atomskih elektrarn, povpraševanje po uranu — edinem gorivu za jedrske elektrarne — je nepričakovano narastlo in cene so poskočile na 50 dolarjev in več za funt.

Zaradi tega nepričakovanega skoka cen je izjavila družba Westinghouse, da ne more izpolniti dobavnih pogojev. Družba namreč nima ne svojih rudnikov in ne dolgoročnih dobavnih pogojev z lastniki uranovih rudnikov. Elektrarne so nato družbo tožile zaradi neizpolnitve dobavnih pogojev in zahtevale odškodnino. V tem procesu, ki se je začel koncem lanskega leta v Pittsburghu, tožijo družbo za več kot dve milijardi (bilijonov) dolarjev. "Obstoj družbe je v nevarnosti," je rekel njen pravni zastopnik prvi dan razprave.

Najboljša obramba je napad, si misli družba in je vložila tožbo proti 29 producentom urana v Ameriki in drugod po svetu zaradi ustanovitve kartela za določanje cen, kar je proti zakonu. Če bi mogla dokazati, da tak kartel res obstoja, bi imela dober izgovor za prelomitev pogojev z elektrarnami.

Tožba temelji na dokumentih, ki so prišli v roke neke avstralske organizacije za varstvo okolja in so bili poslani preko komisije za varčevanje z energijo v Kaliforniji amerškemu pravosodnemu oddelku. Ti papirji naj bi podprli sum, da so se velike angleške, francoske, avstralske, južnoafriške in kanadske družbe, ki kopljejo uranov rudo, na konferenci v Parizu v februarju 1. 1972 zedinile v tem, da bodo cene uranu z dogovorjenimi akcijami dvignile. Ameriški oddelek za pravosodje je potem uvedel preiskavo, katere uspeh pa še ni znan. Uranove družbe so se uprle, da bi dobavljale tožiteljici uran, ki ga ta za izpolnitev pogojev nujno potrebuje.

Ameriška podjetja na pariški konferenci, ki je imela uradno nalogo "izmenjavo tržnih informacij", niso bila zastopana. Zaradi zaščite domačih rudnikov je uvoz urana v Ameriko prepovedan in tako naš trg za tuje proizvajalce zaprt.

V obtožnici poskuša Westinghouse dokazati, da kartel kljub prepovedi uvoza vpliva na cene v Ameriki. Trdi, da so ameriški

producenti urana inozemskim rudniškim družbam obljubili, da ne bodo zahtevali podaljšanja prepovedi uvoza, ko ta letos poteče, pod pogojem, da inozemci ne bodo konkurenčni na ameriškem trgu. Na sestanku v Oak Brooks (Illinois) so se zastopniki mednarodnega kartela za uran dogovorili z ameriški zastopniki, da bodo veljale tudi v Ameriki cene, ki jih bo določil kartel za svetovni trg. Od leta 1974 dalje imajo vse pogodbe z odjemalci urana dodano klavzulo, da so cene odvisne od svetovne tržne cene.

Westinghouse trdi, da so zaradi pričakovanega poteka prepovedi o uvozu urana in zaradi naraščajočega uvoza v prihodnjih letih ameriške družbe sodelovale s kartelom in podpirale določitev cen po kartelu tudi v Ameriki. Vsi udeleženci pač vedo, da je ameriški trg najboljši na svetu.

Neameriška podjetja, ki jih Westinghouse toži, so: britanska Rio Tinto Zinc Corp. in njene kanadske, ameriške in avstralske podružnice, avstralske družbe: Mary Kathleen Uranium, Pancontinental Mining, Queensland Mining; južnoafriške: Nuclear Fuels Corp. in Anglo-American Corp., kakor tudi kanadske družbe Denison Mines in Noranda Mines. Imena obtoženih ameriških družb so: Engelhard Minerals, Gulf Oil Corp., Kerr McGee, Anaconda, Getty Oil, Utah International, Phelps Dodge, Homestake Mining, Atlas Corp., Reserve Oil and Minerals, United Nuclear Corp., Federal Resources Corp. in Pioneer Nuclear Inc.

Ko je Milton F. Rosenthal, šef rudarsko-trgovskega podjetja Engelhard Minerals, izvedel za tožbo, je rekel: "Ti ljudje so neumni!" Družba Westinghouse bo pred Zveznim sodiščem v Chicagu pač morala dokazati, če kartel v resnici obstoja.

Edine atomske elektrarne v Jugoslaviji, tiste v Krškem, ki je še v gradnji, te tožbe ne zadevajo, ker bo dobivala potrebni uran iz rudnika na Zirovskem vrhu.

Smrt zaradi pitja vode

Zdaj že pokojna 29-letna Amerikanka Tina Christopherson je nedavno umrla zaradi neznanjskih količin vode, ki jo je pila dan na dan, po ugotovitvah zdravnikov tudi po 25 kvartov dnevno.

Na fakulteti, kjer je študirala, so ugotovili, da je imela dekle inteligenčni količnik 189. Prijatelj pravijo, da je pred meseci začela piti vodo. Domisljala si je, da ima raka in da ga bo z vodo "izprala" iz telesa.

Po nekaj mesecih se je popolnoma spremenila, prijatelj so jo skoraj s silo odpeljali v bolnišnico, kjer pa so bile izjemoma zasledene vse postelje. Zdravniki so ji dali pomirilo in jo poslali domov. Naslednji dan je umrla.

Dr. Wright, ki je opravil obdukcijo, je izjavil, da je "pokojnica s pretiranimi količinami vode povsem uničila kemično ravnotežje v svojem organizmu". Njeni organi, zlasti pljuča, so se napihili, srčne motnje so se končale s smrtjo. Kardiolog je dejal, da je to "prva zastrupitev z vodo" v njegovi praksi. "To je neverjetno boleča in dolga pot do smrti."

Javnost se zdaj vprašuje, kako da niso niti sorodniki niti prijatelji opazili, kam pelje takšno "zdravljenje", in Tino prisilili, da bi šla v bolnišnico. Se bolj čudno je, da niso dan pred njeno smrtjo ugotovili dejanskega stanja. Zadovoljili so se z ugotovitvijo, da "ima treh kot nosčica pred porodom", in jo poslali domov. Pokojnica Tina zdaj pravi, da je Tina, ki je pogosto hodila v psihiatrične bolnišnice, nekaj slišala o "zdravljenju z vodo". To je razumela

napačno, posledice so bile smrtne.

Za mlade tujnje

Vzdolž obal Nove Fundlandije na kanadskem severu spet pobijajo tujenje mladiče. Letos naj bi zbrali 170.000 tujenjih kož.

Kanadska vlada ni ugodila zahtevi svetovnega sklada za varstvo divjih živali, naj opusti to lovl, ki ogroža tujenje kot živalsko vrsto, čeprav je sklad ponudil denar, da bi lovci dobili drugo zaposlitev.

Zaradi tega je sklad poslal v okolico St. Anthonyja na Novi Fundlandiji okoli dvesto časnika-jev in fotoreporterjev, ki naj bi opozorili svetovno javnost na pobijanje tujenjev.

Prijatelj's Pharmacy

St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4112
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA RACUN POMOČI DRŽAVE OHIO
AID FOR AGED PRESCRIPTIONS
zabava in ples ob zvokih Jeff Pecon orkestra.

MALI OGLASI

FOR SALE

By owner in Wickliffe, large two bedroom ranch, dining room, 13 x 16 kitchen, 13 x 19 dining room, 24 x 14 family room with fireplace. Full basement, tiled and suspended ceiling. All aluminum siding and gutters. New carpeting, drapes, appliances, central air conditioning with electronic air filter. This is on a 100 x 400 foot lot with 25 excellent fruit trees, blackberries, grapes, raspberries, three gardens all tiled and well drained; also 16 x 32 by 7 all aluminum above ground swimming pool. \$65,400. Call 944-6540.

(62)

Zidana hiša naprodaj

Zidana hiša, vsa podkletena: spodaj 2 spalnice, sprejemnica, kuhinja in jedilnica; zgoraj 1 spalnica, sprejemnica, kuhinja in kopalnica; priključena garaža za 2 avta in vhod za zgoraj. Lot 100 x 200 s sadnim drevjem.

Kličite 481-4778

(59)

Stanovanje oddajo

Petsobno stanovanje oddajo odraslim na 480 E. 149 St. za \$140 mesečno. Kličite po 5. popoldne tel. 361-0463.

—(57)

Hiša naprodaj

Zaradi selitve iz mesta je naprodaj na Monterey Avenue hiša z 2 spalnicama, kopalnico, veliko kuhinjo in rekreacijsko sobo, vse v dobrem stanju. Za podrobnosti kličite tel. 481-7094.

(57)

STANOVANJE ODDAJO

Pet sob zgoraj, z lastnim vodom oddajo na E. 76 St. Kličite 881-3824.

—(56)

DELICATESSEN BUSINESS

\$10,900. Located in Grovesend section area. Excellent fixtures. Reasonable rent. C 2 license.

481-9300

GEORGE KNAUS REALTOR

(58)

Gnoj naprodaj

Kravji in konjski gnoj je naprodaj po \$3 za bušelj, \$8 za 3 bušlje. Kličite po 10. popoldne 1-286-6780. Dostava po Veliki noči.

(56)

Hiša naprodaj

Lesena, znotraj še neizgotovljena hiša, prostornina 28x56 čv., elektrika in voda, je naprodaj na cesti 307, med Madisonom in Geneva. Kličite 432-2041.

(x)

HOUSE FOR SALE

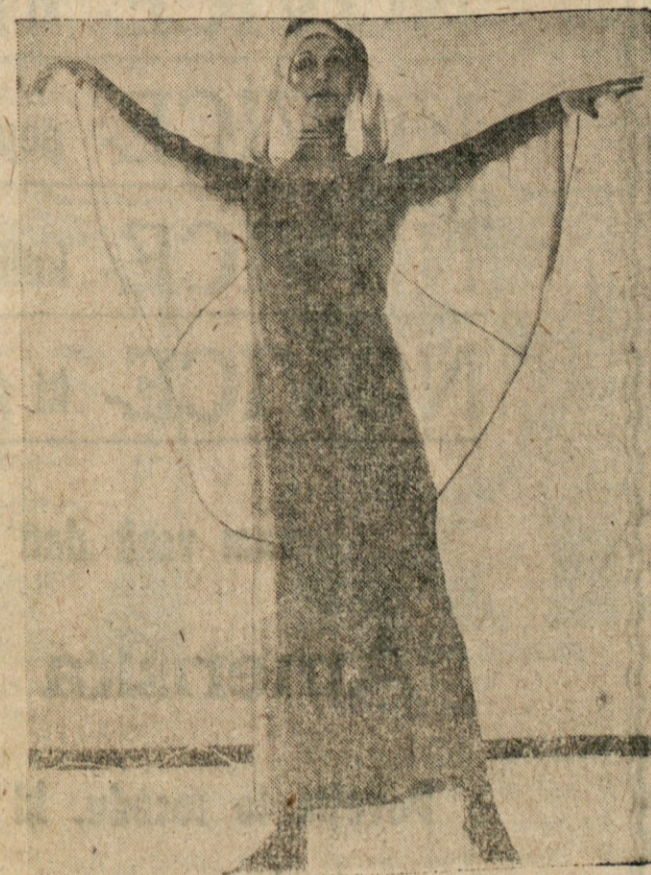
On Rondell Rd. in Collinwood area, 2 bedrooms. Colonial, new roof and gutters. Asking \$17,500. Call 662-3882

(56)

Help wanted Female

Iščemo čistilko za en dan in pol na teden. Kličite 431-0628!

(x)

SOVJETSKA MODA — Na sliki kaže manekinka eno od 90 novih oblek na razstavi ženske mode za letošnje poletje v Leningradu v Sovjetski zvezi.

Avgust Senoa:

ZLATARJEVO ZLATO

"Kaj?" je zmignil brivec z rameni. "Zlatarjevko bo vzel."

"To ni mogoče, to ne sme biti!" je planila Klara pokonci in drhtela kakor šiba.

"Toda vzel jo bo. Kdo mu pa naj brani?"

"Lažeš! To so bajke."

"Bajke? Niso, milostiva! Poslušajte. Ko je prišel s svojim vlaškim antikristom od Kupe, se je nameril naravnost k Dori. Odkar sem takrat preplaval Savo ter stopil v vašo tajno službo, sem mlademu gospodu Gregorijancu vedno in povsod za petami. On me ne vidi, jaz pa njega zmerom. Vražji je ta opravke, posebno zavoljo onega — no, vražji opravke, pravim! V taboru, po vaseh je bilo laže. Kdo pozna Čokolina? Toda v Zagrebu, kjer me še v temi vsaka

baba pozna; v Zagrebu, kjer vedo, da sem takrat pri onem prevozu imel vmes svoje prste in kjer mislijo, da sem mrtev, to niso nikakšne mačje solze! Vendar sem bil Pavlu vedno za petami. Zasedoval sem tudi starega Gregorijanca. Na mladega je besen kakor bik. Zdaj, ko je sabor, stanuje pri Konjskem. Nekoč sem stal preoblečen v Gregorijancevega kmeta na dvorišču. Krupičeva hiša je takoj zraven. Moj opravke je bil lahek. Na dvorišču Konjskega, stoji stara sušilnica. Tja sem se zavlekel pod streho ter videl vse, kaj se je godilo pri Krupičevih. Krupič je ležal ranjen na postelji. Saj ste menda slišali, gospa, kako ga je na Agatino premlatil stari Gregorijanc?"

"Sem. Govori!"

"Stari je bil torej v postelji. Dora je sedela poleg njega in mu obvezovala glavo. Starka Magda je vžigala leščerbo. Bil je že mrak. Krupič je nekaj iskal z roko; menda je želel vode, da bi se odžejal, ker je Dora prišla za vrč in mu ga dala. Toda nenadoma — tresk! — je padel vrč na tla in se razbil. Dora se je stresnila in zakopala glavo v očetovo posteljo. Starec se je dvignil in pogledal proti vratom. V sobo je stopil Pavel. Lep dečko, pri moji britvi! Samo da ga vidite, gospa!"

"Pes! Ne opletaj! Govori!" se je Klara razburila.

"Seveda! Če je pa res! Pavel je pohitel k postelji, padel pred starcem na kolena in zajokal kakor ženska. Zlatar ga je začuden gledal, Dora pa je na pol dvignila glavo in skrivaj opazovala Pavla. Skrivaj, toda tako čudovito, no, saj veste, kako gleda ženska moškega. Pričeli so se pogovarjati. Besed seveda nisem slišal. Bilo je videti, da se starec brani in brani, Pavel pa je samo silil, prosil in rotal. Nato se je starec uprl ob roke in se zamislil. Ko je spet dvignil glavo, je pogladil hčerko in pokimal Pavlu. Fant se je veselo dvignil in prav tako dekle. Potem jima je Krupič položil roko na glavo. Starka Magda v kotu je planila v jok, Pavel pa je objel Dorino glavo in dekle poljubil."

"O!" je jezno vzklopela Klara. Stresnila je z glavo in krčevito strgala niz biserov, ki ga je imela obešenega okoli vratu, da so se jagode razletele po gladkih tleh. "Nehaj, gad, nehaj! Tvoje besede so strup za mojo dušo, tvoj jezik je nož, ki mi prebada srce. On ljubi Doro?" Žena je jezno vstala in se pričela sprehajati po sobi. Visoko je dvignila glavo in obraz ji je plamtel. Medtem je Čokolin mirno pobiral biserna zrna.

"On ljubi Doro? To preprosto dekle, ki je brez rodu! Pa jo objemlje, poljubljuje? O Jezus, strla jo bom, uničila do kraja! Morda je pa to le navadno ljubimkanje? Toda kaj, če se zares ženi? Ne, ne, ne, to ni mogoče! Lažeš, stokrat lažeš!"

"Čemu?" je Čokolin hladno odvrnil. "Komornik Baltazarja Gregorijanca, ki so mu Stjepkovi cekini odprli usta, mi je povedal, da bo tukaj v resnici svatba."

"Joj, joj! Ali sem res takšna reva! Le kako je mogel ta bedasti mladič raztrgati zlato mrežo moje lepote, v katero se je bilo zapletlo že sto ponosnih moških glav? Čokolin! Vzemite vse, vse, kar vidite, kar najdeš v tem gradu, samo pomagaj mi, za Boga, pomagaj!" ga je rotila lepa Klara. Čez čas je sama zase nadaljevala mirneje. "Ali se sploh da nase privezati srce, ki

(Da je prihodnjič)

AMERIŠKA DOMOVINA je vaš list, podpirajte ga!

Compliments of

ERMENC FUNERAL HOME

West Greenfield Ave. at So. 54th Street

327-4500

COMPLIMENTS OF

SCHAFF FUNERAL

5920 West Lincoln Avenue

Phone: Lincoln 1-7533

West Allis, Wisconsin

Zakladni tajnik W. MICHAEL BLUMENTHAL je postal edini načelnik skupine svetovalcev v vprašanih gospodarske politike, ki posreduje svoje zaključke predsedniku ZDA.

V blag spomin

OB PETI OBLETNICI ODKAR JE UMRLE NAŠ LJUBLJENI SPROG, OČE, IN STARI OČE

JAKOB OKORN

ki nas je za vedno zapustil dne 10. aprila 1972.

Že pet let Te zemlja krije, v temnem grobu mirno spiš, srce Tvoje več ne bije, bolečin več ne trpiš.

V miru božjem zdaj počivaš, dragi, nepozabni nam, v nebesih rajsko srečo uživaš do svidenja na vekomaj.

Zalujoci:

IVANKA — soproga
JAKA, JANEZ in FRANCE — sinovi
z družinami
IN OSTALO SORODSTVO
N.Y., 11. apr. 1977.

SVARILO — Notranji tajnik Cecil Andrus je plinske in oljne družbe posvaril, da morajo črpati plin iz nahajališč, ki jih imajo v najem od zvezne vlade, ker sicer jim to lahko najem opove.

Vsako žrtvovanje je umiranje. Zrno mora najprej strohniti v zemlji, da potem rodi stoteren sad. Umiranje ni nekaj protinaravnega. Je nekaj naravnega. Iz uničenja klije novo življenje. S tega vidika zgubi žrtev svojo strahoto. Za vsakega, ki hrepeni kvišku, je žrtev mogočno sredstvo, da doseže svoj cilj.

CLEVELAND'S NEWEST ETHNIC RESTAURANT

Featuring superb Old World and American Food,

— REASONABLY PRICED —

RESTAURANT

Enjoy dining in the relaxing atmosphere of Old Vienna
BREAKFAST — LUNCH — DINNER
BANQUET FACILITIES FOR 150

1385 E. 36 St.

Phone 881-1118

VOŠČILA IZ MILWAUKEE

ODBOR MISIJONKEGA KROŽKA -
MZA V MILWAUKEEU

želi vsem dobrotnikom in prijateljem

miru in milosti polne

VELIKONOČNE PRAZNIKE!

France Rozina

tajnik

Mici Coffelt

predsednica

JELENČ
FUNERAL
HOME

COMPLETE FUNERAL SERVICE

Phone

2316 W. National

645-3278 — 645-6065

Milwaukee, Wis.

NOVICE- z vsega sveta

NOVICE- ki jih potrebujete

NOVICE- ki jih dobite še sveže

NOVICE- popolnoma nepristranske

NOVICE- kolikor mogoče originalne

NOVICE- ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

Ameriška Domovina

Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo